

DH-107

December-2018

B.Ed., Sem.-I

B-112 : Psychology

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (1) મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી મનોવિજ્ઞાનનાં ધ્યેયોની વિગતે ચર્ચા કરો.
  - (2) ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક કક્ષાએ મનોવિજ્ઞાન શિક્ષણના કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો.
- અથવા**
- (1) મનોવિજ્ઞાન વિષય શિક્ષણના જ્ઞાન અને સમજનાં સામાન્ય હેતુઓ જણાવી આ સામાન્ય હેતુઓના વિશિષ્ટ હેતુઓની ચર્ચા કરો.
  - (2) રોજિંદા જીવનમાં મનોવિજ્ઞાનની અગત્યતા ચર્ચો.
- (B) નીચે આપેલા છ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચારના ઉત્તર આપો : 4
- (1) એચ.ઈ. ગેરેટના મતે મનોવિજ્ઞાન એટલે શું ?
  - (2) મનોવિજ્ઞાનનાં કોઈપણ બે હેતુઓ જણાવો.
  - (3) વાર્તાનિક વિજ્ઞાન એટલે શું ?
  - (4) જહોન બી. વોટ્સને શાનો વિરોધ કર્યો ?
  - (5) મનોવિજ્ઞાન વિષયનાં શિક્ષણનાં સામાન્ય હેતુ 'ઉપયોગ' ના કોઈપણ બે વિશિષ્ટ હેતુઓ જણાવો.
  - (6) વિશિષ્ટ હેતુઓ કોને કહે છે ?
2. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (1) ધોરણ-11 ના મનોવિજ્ઞાન વિષયનો કોઈ એક એકમ પસંદ કરી માઈક્રોટીચિંગ અંતર્ગત પ્રશ્નપ્રવાહિતા અંગે પાઠ આયોજન તૈયાર કરો.
  - (2) સિમ્યુલેશનનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરી તેના લાભ અને મર્યાદાની વિગતે ચર્ચા કરો.
- અથવા**
- (1) ધોરણ-11 ના મનોવિજ્ઞાનનાં કોઈ એક એકમની નીચેના મુદ્દાઓનાં સંદર્ભમાં પાઠ આયોજન નોંધ તૈયાર કરો :
    - (i) વિશિષ્ટ હેતુઓ
    - (ii) શૈક્ષણિક મુદ્દા
    - (iii) શિક્ષકની પ્રવૃત્તિ
    - (iv) શૈક્ષણિક સાધન
  - (2) માઈક્રોટીચિંગ એટલે શું ? માઈક્રોટીચિંગના સોપાનોની વિગતે ચર્ચા કરો.

- (B) નીચે આપેલા પાંચ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણના ઉત્તર આપો : 3
- (1) સિમ્યુલેશનનો અર્થ આપો.
  - (2) વિષયાભિમુખ કૌશલ્ય એટલે શું ?
  - (3) હકારાત્મક શાબ્દિક સુદઢકો જણાવો.
  - (4) વ્યાખ્યાન પદ્ધતિના કોઈપણ બે લાભ જણાવો.
  - (5) આગમન પદ્ધતિ કોને કહે છે ?
3. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (1) મનોવિજ્ઞાનનાં વિવિધ અભિગમો વિગતે સમજાવો.
  - (2) ફ્રોઈડનો મનોજાતીય વિકાસનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
- અથવા**
- (1) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી એટલે શું ? મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીના લક્ષણોની વિગતે ચર્ચા કરો.
  - (2) મગજની રચના સમજાવો.
- (B) નીચે આપેલા છ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચારના ઉત્તર આપો : 4
- (1) દેશની સૌપ્રથમ ફોરેન્સિક સાયન્સ યુનિવર્સિટી ક્યાં આવેલી છે ?
  - (2) નિરીક્ષણ પદ્ધતિનાં પ્રકારો જણાવો.
  - (3) વ્યક્તિ ઇતિહાસ પદ્ધતિનાં કોઈપણ બે લાભ જણાવો.
  - (4) જુન પિયાજે એ કયો સિદ્ધાંત આપ્યો ?
  - (5) કો અને કોના મતે વૃદ્ધિ એટલે શું ?
  - (6) 'The Origin of the Species' પુસ્તક કોનું છે ?
4. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (1) સંવેદનનાં પ્રકારો જણાવી કોઈપણ બે પ્રકારોની ચર્ચા કરો.
  - (2) બુદ્ધિ વિશેનાં આધુનિક અભિગમો અંતર્ગત સ્પિચરમેનનો દ્વિઘટક સિદ્ધાંત તથા હાવર્ડ ગાર્ડનરનો બહુવિધિ બુદ્ધિનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
- અથવા**
- (1) મનોવલણના સ્વરૂપની વિગતે ચર્ચા કરો.
  - (2) ધ્યાન એટલે શું ? ધ્યાનનાં નિર્ધારકો વિગતે સમજાવો.
- (B) નીચે આપેલા પાંચ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણના ઉત્તર આપો : 3
- (1) પ્રત્યક્ષીકરણ એટલે શું ?
  - (2) બુદ્ધિઆંક શોધવાનું સૂત્ર જણાવો.
  - (3) PASS સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?
  - (4) પૂર્વગ્રહ કોને કહે છે ?
  - (5) RPM નું પુરું નામ જણાવો.

Seat No. : _____

DH-107

December-2018

B.Ed., Sem.-I

B-112 : Psychology

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Answer the following questions.

14

- (1) Explain the meaning of psychology and discuss the aims of psychology.
- (2) Discuss the scope of psychology teaching at higher secondary level.

OR

- (1) State the General Objective of teaching psychology for Knowledge and Understanding and discuss their specific objectives.
- (2) Discuss the importance of psychology in daily life.

(B) Answer any **four** out of the following **six** questions :

4

- (1) According to H.E. Garrett psychology means _____.
- (2) State any two objectives of Psychology.
- (3) What do you mean Behavioural Science ?
- (4) What was opposed by John B. Watson ?
- (5) In teaching of psychology state two specific objectives for the General Objective 'Application'.
- (6) What are specific objectives ?

2. (A) Answer the following questions :

14

- (1) Select any **one** topic from class 11th and prepare micro teaching plan for the skill of fluency in questioning.
- (2) Clarify the importance of simulation and discuss its merits and demerits.

OR

- (1) Select any one topic from Std. 11th and prepare a lesson plan keeping in mind following points.
  - (i) Specific objective
  - (ii) Teaching point
  - (iii) Teacher's Activity
  - (iv) Teaching Aids
- (2) What do you mean by micro teaching ? Discuss in detail the steps of micro teaching.

- (B) Answer any **three** out of the following **five** questions : 3
- (1) What do you mean by simulation ?
  - (2) What do you mean by skill of set induction ?
  - (3) State positive verbal reinforcement.
  - (4) State any two merits of lecture method.
  - (5) What do you mean by Induction method ?
3. (A) Answer the following questions : 14
- (1) Explain different approaches of psychology in detail.
  - (2) Explain the principle of Psychosexual development of Freud.
- OR**
- (1) What do you mean by psychological test ? Discuss the characteristics of psychological test.
  - (2) Explain the construction of mind.
- (B) Answer any **four** out of the following **six** questions. 4
- (1) Where is the first forensic science university of the country ?
  - (2) State the types of observation method.
  - (3) State any two merits of case study method.
  - (4) Jean Piaget gave which principle ?
  - (5) According to Crow and Crow what is growth ?
  - (6) Who wrote the book 'The Origin of the species' ?
4. (A) Answer the following questions : 14
- (1) State the types of emotions and discuss any two types.
  - (2) Explain the Spearman's two factor theory and Howard Gardner's multiple intelligence theory under modern approaches of intelligence.
- OR**
- (1) Discuss the nature of attitude.
  - (2) What do you mean by meditation ? Explain the factors responsible for meditation.
- (B) Answer any **three** out of the following **five** questions : 3
- (1) What is interview ?
  - (2) Give the formula to find I.Q
  - (3) Who gave the principle of PASS ?
  - (4) What is bias ?
  - (5) Give full name of RPM.